

Kaplický ZPRAVODAJ

Informační měsíčník Městského úřadu v Kaplici

ročník IX

ZDARMA

číslo 5 / květen 2005

Starostův sloupek

Vážení spoluobčané,

Jihočeský kraj vzhledem k demografickému vývoji, míře nezaměstnanosti, efektivitě provozních a osobních nákladů aj. zahájil optimalizaci středního školství. Jinak řečeno, jedná se o rušení některých středních škol zřizovaných krajem.

Mezi ně by mělo patřit i Střední odborné učiliště v Kaplici. Tento návrh vyvolal velmi silnou odmítavou reakci učiliště samotného, města a čtrnácti obcí správního obvodu Kaplice.

V prohlášení starostů je zásadně zpochybněn způsob projednávání této záležitosti krajskými úředníky, kdy prakticky bez hlubší analýzy a jasné argumentace bylo ředitelství učiliště sděleno, že od školního roku 2006 již nebude nabírat učně do učebních oborů, což vlastně znamená po tříleté agonii jeho zrušení.

Všechny dotčené obce si plně uvědomují negativní dopad důsledků útlumu, z nichž nejvýraznější např. jsou: ztráta dalších pracovních příležitostí v regionu, komplikace řešení vzdělávání dětí ze sociálně slabších rodin, složitost dopravy dětí s několikerým přestupem do škol v jiném místě a s tím spojená případná potřeba ubytování, v neposlední řadě by se jednalo i o ztrátu identity mladých lidí ve vztahu ke své obci, nezanedbatelná je i ztráta duchovního a materiálního potenciálu v samotné Kaplici.

Tyto aspekty, k nimž lze zařadit nelogicky se šířící centralizaci, jsou vlastně opakem proklamovaného přiblížení se státní a komunální správě, což ve své podstatě kraj je, k občanovi. To vedlo k řadě jednání, z nichž se jako nosné ukazuje sloučení obou stávajících školských zařízení tj. obchodní akademie a gymnázia a středního odborného učiliště ve společnou integrovanou školu. Vznik tohoto nového vzdělávacího subjektu by měl opodstatnění nejen z pohledu Kaplicka jako takového, ale i z pohledu existence výše zmíněných školských zařízení v budoucnu.

Rada a vedení města se k tomuto řešení přiklání s tím, že nástupnickou organizací by jednoznačně měla být z důvodu přes padesát let trvající tradice středního školství ve městě Obchodní akademie a Gymnázium Kaplice, kdy právě gymnázium má v růstu vzdělanostní úrovně celého příhraničí nezastupitelnou roli.

Skutečností zůstává, že konečné řešení bude zřejmě ještě letos schváleno Zastupitelstvem Jihočeského kraje a povinností nás všech, kteří mohou tento proces ovlivnit, je zasadit se o zachování středního školství v Kaplici.

Ferdinand Jiskra

Obecní živnostenský úřad

Ušetří podnikatelům čas

V minulých dnech se na Obecním živnostenském úřadě Městského úřadu Kaplice objevilo označení "CRM" - centrální registrační místo (dále jen „CRM“). Co se pod tímto názvem skrývá? Je to pracoviště vytvořené na základě Usnesení vlády č. 1006/2004, kterým byl schválen projekt „ZAP“ - zjednodušení administrativních postupů při vstupu do podnikání a v jeho průběhu.

V první etapě tohoto projektu došlo k realizaci vytvoření **centrálních registračních míst u živnostenských úřadů**

v celé České republice a **stanovení úlohy informačních míst** pro podnikatele Hospodářské komory České republiky. V této etapě jsou zabezpečovány základní servisní služby pro fyzické a právnické osoby, které začínají podnikat nebo již podnikají v režimu živnostenského zákona. Jedná se především o získání všech potřebných formulářů k zahájení podnikatelské činnosti nejen z oblasti živnostenského podnikání, ale i z oblasti **registrace** u finančního úřadu, okresní správy sociálního zabezpečení, popř. úřadu práce.

Během druhé etapy si bude moci podnikatel **přímo vyřídit** podstatnou část formalit spojených se vznikem a průběhem podnikání přímo v „CRM“. To znamená nejen získání příslušných živnostenských oprávnění, ale i možnosti si vyřídit i daňovou registraci, registraci pro účely sociálního zabezpečení a registraci spojenou s agendou úřadu práce. Dále v závislosti na vývoj právní úpravy obchodního rejstříku bude možné zde získat nejen relevantní informace, ale i možnost provést některé úkony související s agendou obchodního rejstříku, jako například získat potřebné formuláře k podání v tomto řízení nebo přímo realizovat i vlastní podání žádosti o zápis. Centrální registrační místa budou tedy schopna provést registraci podnikatele podle živnostenského zákona, přičemž oproti současnému stavu **nebudou** od podnikatele vyžadovány doklady jako např.: doklad o trestní bezúhonnosti, doklady o bezdlužnosti jak u finančního úřadu tak u okresní správy sociálního zabezpečení.

Nájemcům informačních cedulí

Město Kaplice dne 7. 3. 2005 prostřednictvím Advokátní kanceláře Kříženecký, Machová, Pohanka, Smejkal, v.o.s., České Budějovice odstoupilo od smlouvy s firmou CALVO s.r.o. v likvidaci, respektive s JUDr. Zdeňkem Indráčkem správcem konkurzní podstaty úpadce. Z tohoto důvodu neexistuje právní důvod, pro který by Město Kaplice mělo strpět umístění informačních cedulí na majetku Města Kaplice (sloupy veřejného osvětlení atd.)

Město Kaplice doporučuje nájemcům informačních cedulí MIOS nájemné neplatit, neboť bude informační cedule demontovat. Dále Město Kaplice doporučuje nájemníkům odkoupit informační cedule včetně všech dokumentů (př. vyjádření POLICIE ČR, památkářů, odboru výstavby, dopravy atd.) od správce konkurzní podstaty úpadce JUDr. Indráčka a uzavřít nové nájemní smlouvy přímo s Městem Kaplice (pověřenou organizací KIC Kaplice), což bude podstatně jednodušší než nechat vyrábět, povolovat a instalovat nové. *Odbor správy majetku MěÚ Kaplice*

Infocentrum přestěhováno

Infocentrum města Kaplice upozorňuje své návštěvníky, že se přesunulo do jiných prostor. Zůstává stále v téže budově, ale hledejte ho nyní v předsálí kina, vstup předním vchodem do kina. Důsledkem stěhování se prozatím odkládá výstava starých fotografií Kaplice, ale jejich čas jistě brzy přijde. V měsíci květnu bude vestibul kina patřit výstavě Město a lidé... a výstavě dokumentů, připomínajících 60 let od konce 2. světové války.

Superstar Kaplicka ve finále

Podvečerním finále v sále kulturního domu v Kaplici 19. 4. 2005 vyvrcholila soutěž Superstar Kaplicka, ze které vzešly dvě vítězky, v kategoriích mladší a starší žáci. Do finále ze školních kol postoupilo 12 soutěžících a ve strhujícím 70ti minutovém vystoupení postupně zazpívalo 11 dětí. Na děti byly kladeny vskutku velké nároky a bylo až obdivuhodné sledovat, jak skvěle se s nimi vypořádaly. Sama porota se shodla na tom, že se jednalo o příjemné překvapení, děti neměly šanci si předem zkusit své skladby, s výjimkou hodinové generálky, která proběhla těsně před finále. Někteří tak poprvé zpívali sólově na mikrofon před veřejností a to za doprovodu upraveného hudebního pokladu. Na rozdíl od televizních superstar zpívali celou píseň a není pochyb o tom, že při některých silných pasážích běhal divákům v sále až mráz po zádech. Výtečnou práci odvedl profesionální zvukař, pan Friedl, jehož ozvučení bylo dokonalé. Jako zajímavým nápadem se ve dvou případech ukázalo použití živého doprovodu na kytaru.

Nikola Kreisingerová, výborná zpěvačka, si vylosovala první pořadí a zazpívala píseň od skupiny Holki Jsi senzační. Jako druhý překvapil svým celkovým projevem a výrazem hlasu Vilém Růžička, vybral si píseň Starej bar od Kabátu. Podobným způsobem pak porotu zaujala Petra Feketová, která velmi odvážně a velmi zajímavě podala píseň Numb od Linking park a to bez hudebního doprovodu! Jeden z porotců dokonce shledal cosi, v dobrém smyslu „nemocného“, dráždivého v jejím hlase. Robin Růžička zvolil skotskou píseň My bonnie lies over the ocean, jeho čistý zpěv doprovodil otec hudebník na kytaru. Adéla Opálková zazpívala jednu z nejpůsobivějších písní večera, skladbu Písek od Nezmarů, její podání bylo citlivé a navíc zaujala barvou hlasu. Doprovázel jí na kytaru sám autor skladby pan Hrdlička.

Mladička Alice Wolfová byla se svým celkovým výrazným podáním písně Pátá od Z. Norisové porotou téměř jednohlasně vybrána za vítězku mladší kategorie. Šárka Lisová zazpívala naplno a čistým hlasem málo známou píseň Chci být s tebou od Šárky Vaňkové a Karolína Fialová a Petra Korbajová si půjčily píseň další loňské superstar Anety Langerové Voda živa. Přesto, že zpívaly stejnou píseň, dokázaly ji každá podat svým způsobem a to velmi dojmavě. Matěj Miškovský byl nejmladším finalistou, s maminčinou podporou se ale zhostil písně Pátá Z. Norisové se ctí. A nakonec Lucie Kučerová, která si troufla na skladbu Teď královnou jsem já z muzikálu Kleopatra. Píseň je náročná svým rozsahem a porota se nakonec po krátkém rozmýšlení rozhodla pro výbornou Lucii jako vítězku starší kategorie.

Diváci vytvořili nádhernou atmosféru, pořadatelé připravili speciální efekty, zpěváci zpívali s plným nasazením a tak bylo po celou dobu nač se dívat. Zvláštní cenou pro vítězky se pak mimo jiné stala příležitost zazpívat si na pódiu s českou superstar Juliánem Záhorovským, stejně tak zajímavým zážitkem se jistě stane studiové nahrávání singlu v profesionálním nahrávacím studiu pro vítězky a další dvě soutěžící, Petru Korbajovu a Adélu Opálkovou.

A ve světě... ve stejnou dobu, kdy gradovalo finále kaplické Superstar, byl ve Vatikánu zvolen nový papež, Benedikt XVI.

red

Otevřený přechod na Pohoří na Š.

Dne 15. května 2005 bude otevřený mimohraniční přechod pro pěší a cyklisty na Pohoří na Šumavě, od 11.00 do 18.00 hodin. Dále pak 19. 6. (12.00 – 18.00 hod.), 10. 9. (10.00 – 18.00 hod.), 11. 9. (12.00 – 18.00 hod.) a 26. 10. (12.00 – 16.00 hod.)

KINO KAPLICE tel. 380 312689

květen

Květnové nabídky filmů vévodí velmi zajímavý příběh, skrývající se pod jménem *Řada nešťastných příhod*. Je to smělý konkurent filmové série Harryho Pottera, jen poněkud temnější a pesimističtější. Provází nás osudem tří sourozenců, kteří jsou pronásledováni jedním neštěstím za druhým a navíc i zloduškým strýcem v podání Jima Carreyho. Umělecký zážitek slibuje také *Fantom Opery*, slavný muzikál byl převeden na filmové plátno v nádherných obrazech.

Zveme Vás ale i na trojici nových českých filmů: *Kousek nebe*, *Sametoví vrazi* a *Příběhy obyčejného šílenství*.

1. neděle	Muzikál USA	143 min.
2. pondělí	FANTOM OPERY	
20.00 hod.	Příběh mladé zpěvačky pařížské Opery, povzbuzované tajemným Fantomem, který se ale neholdá dívat, jak se jeho lásce dvoří mladý mecenáš Opery ... a opětovaně. Režie: J. Schumacher. Hrají: G. Butler, E. Rossum, P. Wilson	
4. středa	Vstup 60,- Kč, mládeži do 12 let nepřístupno	
5. čtvrtek	České milostné drama	88 min.
20.00 hod.	KOUSEK NEBE	
	Příběh křehké lásky, který se odehrává ve zdech komunistického kriminálu 50. let. Režie: P. Nikolaev. Hrají: T. Pauhofová, J. Doubrava, O. Vetchý, P. Zedníček, P. Landovský, J. Somr ...	
8. neděle	Vstup 60,- Kč, mládeži přístupno	
9. pondělí	Český kriminální psychologický film	130 min.
20.00 hod.	SAMETOVÍ VRAZI	
	Skutečný příběh policejního vyšetřování Orlických vražd. Režie: J. Svoboda. Hrají: M. Dlouhý, R. Krajčo, J. Dolanský	
11. středa	Vstup 60,- Kč, mládeži nepřístupno	
12. čtvrtek	Romantická komedie USA	106 min.
20.00 hod.	SMÍM PROSIT	
	Úspěšný právník hledá východisko z plíživé životní krize v tom, že se zapíše do tanečních kurzů. Režie: P. Chelsom. Hl. role: R. Gere, J. Lopez	
15. neděle	Vstup 60,- Kč, mládeži do 12 let nepřístupno	
16. pondělí	Rodinná komedie USA	104 min.
20.00 hod.	ŘADA NEŠŤASTNÝCH PŘÍHOD	
	Černá komedie o třech sourozencích, kteří se po smrti rodičů ocitnou na cestě nádherných překvapení a katastrofálních nezdarů. Režie: B. Silberling. Hrají: Jim Carrey, E. Browning, M. Streep	
18. středa	Vstup 60,- Kč, mládeži přístupno	
20.00 hod.	Dobrodružná komedie /ČESKÉ ZNĚNÍ	121 min.
19. čtvrtek	CESTA KOLEM SVĚTA ZA 80 DNÍ	
17.30 hod.	Verneův Phileas Fogg je tradičně v časové tísní... Tři neobyklí hrdinové, gentleman, jeho sluha a femme fatale, se pokusí vyhrát známou krutou sázku. Režie: F. Coraci. Hrají: J. Chan S. Coogan, A. Schwarzenegger	
22. neděle	Vstup 60,- Kč, mládeži přístupno	
23. pondělí	Česká komedie	100 min.
20.00 hod.	PŘÍBĚHY OBYČEJNÉHO ŠÍLENSTVÍ	
	Komediální love story o různých podobách lásky. Režie: P. Zelenka. Hrají: I. Trojan, Z. Bydžovská, J. Bartoška, K. Heřmánek	
	Vstup 70,- Kč, mládeži přístupno	

25. středa	Drama USA	132 min.
26. čtvrtek	MILLION DOLLAR BABY	
20.00 hod.	Trenér a jeho boxer: Clint Eastwood a Hilary Swanková bojují o důstojnost v ringu života. Režie: C. Eastwood. Dále hraje: M. Freeman	
29. neděle	Vstup 70,- Kč, mládeži do 12 let nepřístupno	
30. pondělí	Drama USA	170 min.
20.00 hod.	LETEC	
	Nejlepší léta miliardáře Howarda Hughese, dobrodruha, režiséra a letce, který testoval letadla vlastní výroby a proháněl hollywoodské krásky... Režie: M. Scorsese. Hrají: Leonardo DiCaprio, C. Blanchet, K. Beckinsale	
	Vstup 70,- Kč, mládeži nepřístupno	

V červnu vás v kině čekají: **ROBOTI**, **SKŘÍTEK**, **KREV ZMIZELÉHO**, **ROMÁN PRO ŽENY** a další

KULTURNÍ NABÍDKA

květen

5. května, čtvrtek	odjezd ve 13.40 hodin od KD
PIETNÍ AKT U POMNÍKU OBĚTÍ	
Fanfárový pochod, pokládání kytic delegacemi obcí Kaplicka. Na závěr česká hymna v podání Mladé Agrovanky.	
Netřebice	
5. května, čtvrtek	od 16.30 hodin
KLAVÍRNÍ KONCERT	
Předání vyznamenání účastníkům odboje ve zbrani. Proslov zástupce Českého svazu bojovníků za svobodu. Vystoupení žáků a učitelů ZUŠ Kaplice. Koncert izraelského klavíristy S. Perepeliatnyka.	
Kulturní dům	
7. května, sobota	cca 12.30 hodin
PŘÍJEZD VETERÁNŮ	
Návštěva památníků a hrobů z 2. sv. války, položení věnců. Přejezd na náměstí. Promenádní koncert v podání souboru Šumaváci.	
Náměstí	
10. května, úterý	od 9.00 hodin
KONCERT ZUŠ KAPLICE	
Kino Kaplice	
15. května, neděle	od 9.00 hodin
KAPLICKÁ PARKETA	
Taneční soutěž ve standardních a latinsko-amerických tancích v kategorii juniorů a dospělých a hobby párů.	
Kulturní dům	
27. května, pátek	od 21.00 hodin
DANCE EXTRAVAGANZA	
Taneční párty s Markem Řeřichou, moderátorem Evropy 2.	
Kulturní dům	
30. května, pondělí	od 19.00 hodin
KOKTEJL	
O hašteřivých dámách, které uspořádají koktejl. Hořká komedie v podání členů Vinohradského divadla Praha. Hrají: J. Jiráková, J. Břejchová, J. Ptáčník...	
Kulturní dům	Předprodej 100,- Kč

Májové skotačení 14. 5. od 14.00 hodin
v městském parku, pořádá: PS Poutníci Kaplice

Oživme paměť Kaplice

Historie nekráčela jen přes významné dekrety, listiny, kroniky a důležité písemnosti. Je zachycena také na fotografiích a je zachytávána a předávána ve vzpomínkách a vyprávěních těch, kteří tady žili před námi...

Tentokrát se nepodíváme tak hluboko do historie jako v předchozích dvou případech, tím spíše lze očekávat, že se najde více pamětníků, kteří se rozpomenou na první okamžiky a na prvá léta motoristických závodů v Kaplici.

Tyto skutečně památné snímky vyvolávají mnohé otázky. Kudy vedla trať? (všimněte si vjezdu na náměstí z ulice Českobudějovické, směru jízdy ...) Z které doby snímky pocházejí či na kterých místech byly snímány? Jisté je, že Kaplice opravdu zažila doby, kdy se v jejích ulicích proháněly jedny z nejrychlejších strojů svého času, a tak se už teď v Infocentru těšíme na vaše zážitky, prostě ... vzpomínky, jak to tenkrát vlastně vypadalo.

Byl to Slovanský dům?

Vracíme se k minulému *Záhadě sálu se svítícím jelenem*. Hned na úvod musíme přiznat, že se ji doposud nepodařilo vyřešit. Našlo se však hned několik pamětníků, kteří spontánně označili tento sál za sál ve Slovanském domě. Pamětníci si vzpomínali především na obrovská zrcadla na východní straně sálu. Před 2. světovou válkou zde býval hostinec „Zum Grünen Baum“ (U Zeleného stromu).

Pravděpodobně honosný velkolepý sál byl v době před válkou i po ní jediným velikým tanečním sálem v Kaplici, během druhé světové války byly však taneční zábavy zakázány. K expanzi této společenské zábavy došlo až po roce 1945. Tehdy už Stalinův dům zažíval skutečnou ofenzívu tancovaček. Do budovy se vcházelo středním průjezdem, někteří si vzpomínají na holičství, které bývalo na levé straně v přízemí. Schody poté zřejmě kopírovaly severní stěnu budovy a vedly do malého předsálí. Sál tenkrát ještě nedosahoval hloubky jakou má dnes. A navíc stěny naproti oknům vyplňoval balkon, na nějž se vystupovalo po úzkých schůdkách ze sálu.

Taneční zábavy bývaly divoké a dřevěné stropy dostávaly zabrat, tanečníci mnohokrát pocítili, jak se pod nimi podlaha houpala. Čas sálu v této podobě se chýlil ke konci. Bylo rozhodnuto Stalinův dům rekonstruovat. Strhl se balkon, dřevěné obložení, stropy mezi patry byly zcela vybourány a poté vyztuženy traverzami. K této rekonstrukci došlo s největší pravděpodobností v roce 1958 (jak o tom vypovídá

text na archu pro jednu starší výstavu). A možná tak navždy zmizela jakákoliv stopa tehdejší podoby sálu dnešního Slovanského domu...

V historii sálu to však nebylo poprvé, kdy jej někdo připravoval o poklady. V úterý 3. prosince v roce 1918 byl německý Volkswehr odhodlán ubránit Kaplici pro Horní Rakousko, jenže českému vojsku, vyslanému potlačit ozbrojený odpor, podlehl. Po dobytí města při drancování českými vojáky byl sál hostince Zum Grünem Baum oloupen o své krajkové a sametové závěsy, podobně dopadlo i divadlo v protějším pivovaru. Z německého úhlu pohledu se tu toho dne děly i další zajímavé věci; jak si počínala česká „Infanterie“ a „Artilerie“ osudného dne a jaký to byl den z českého pohledu, to by vyšlo na samostatný příběh.

red

Gymnázium Kaplice soutěží v Praze

V pondělí 11. dubna se v Praze konalo celostátní kolo Olympiády v německém jazyce, kde měla své želízko v ohni i naše škola. Jan Kubíček z kvarty úspěšně prošel okresním i regionálním kolem a jako jediný reprezentoval náš kraj ve své kategorii na celorepublikové úrovni. Jeho 10. místo lze považovat za velký úspěch, neboť jak řekla jeho učitelka němčiny Ludmila Opelková, většina ostatních soutěžících z osmiletých gymnázií má mnohem vyšší dotaci hodin německého jazyka, někde i 10 hodin týdně.

Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo na velvyslanectví SRN za přítomnosti velvyslance, který předal všem účastníkům věcné odměny.

Obchodní akademie a Gymnázium, Kaplice, Alena Bártová

Nález zlaté náušnice

V lednu tohoto roku byla nalezena u Penny marketu v Kaplici nová zlatá náušnice. Pokud jí někdo postrádá, ať se ozve do Infocentra (tel. 380 311 388).

Knihovna divadlem

Dne 1. dubna 2005 jsme už po páté spali v knihovně s dětmi z kroužku „Malých nečtenářů“, vedeného p. Blankou Rožánkovou. Noci s Andersenem se zúčastnilo 14 dětí. Letošní program byl zaměřen na divadlo a na 200. výročí narození dánského pohádkáře Hanse

Christiana Andersena. Z dětí se staly adepty na herce, scénáristy a dramaturgy. Rozděleny do tří družstev soutěžily ve znalostech divadelních oborů, zdolávaly jazykolamy a hádanky, vyráběly masky k Andersenovým pohádkám. Samy si vyrobily vstupní bránu do divadla. Všechny děti dostaly sladké odměny a v připozdívajících hodinách se zapojily do nočního chatu s ostatními knihovny a sdělovaly si vzájemně zážitky. Na dobrou noc se seznámily se životem H. Ch. Andersena a před usnutím poslouchaly některé z jeho pohádek.

Na Noc s Andersenem navázalo pozvání pana Vozábala, ředitele Městského divadla v Českém Krumlově. Provedl děti celým divadlem. Mohly tak nahlédnout do zákulisí, kde divadlo vzniká – do maskérny, kostymérny, zvukové kabiny, zkušebny atd. Překvapením bylo i malé divadelní představení personálu. Návštěva divadla byla zakončena malým občerstvením a obdržením „Pamětní vstupenky“. Vrcholem výletu do Č. Krumlova byla pak prohlídka Barokního divadla. Páteční výlet se vydařil. Za krásný den děkujeme panu Vozábalovi a paní Blance Rožánkové.

Další plánovanou akcí budou oslavy 60. výročí založení knihovny v Kaplici v měsíci květnu.

J. Kostková, Městská knihovna

Informační místo pro podnikatele

Cílem projektu InMP (Informační místo pro podnikatele - realizátor Jihočeská hospodářská komora) je zvýšení informovanosti českých podnikatelů o jednotném evropském trhu, o státních programech podpory malého a středního podnikání v ČR.

Podnikatelé tak mohou využívat bezplatně například tyto služby: **informační servis** – kde vyhledávat informace o podnikání, kontakty na poradenské instituce, ministerstva, informace o podmínkách **podnikání v rámci Evropské unie** a jednotného evropského trhu, **česká legislativa** pro podnikatele, možnosti **čerpání finančních prostředků** v rámci podpory MSP na regionální a celostátní úrovni, **nabídka vzdělávacích programů, poradenství, zajišťování individuálních konzultací** k problematice Evropské unie, **zprostředkování komerčních nabídek** v tuzemsku a v zahraničí, **informace o produktech a službách** „CEI“, „CEBRE“, EIC, RPIC, BIC, střediska CzechTrade a dalších institucí na podporu MSP na regionální a celostátní úrovni.

Expozitura českokrumlovského regionálního informačního místa byla od dubna t.r. zřízena také v Kaplici. Služby této expozitury mohou zájemci využívat vždy v úterý od 8.00 do 16.00 hodin v budově Městského úřadu Kaplice, Kostelní ul.

Rádi bychom poděkovali ...

Sbor dobrovolných hasičů Kaplice děkuje všem, kteří se podíleli na zorganizování letošního únorového hasičské bálu, konaného ve Slovanském domě v Kaplici.

Chtěli bychom poděkovat **paní doktorce Drdákové** za ochotu a příjemné jednání. *Milošek s maminkou*

Privatizace bytového fondu III. etapa

Na základě rozhodnutí zastupitelstva byly schváleny tyto objekty pro prodej v třetí etapě privatizace: Sídliště 9. května: čp. 744, 749, 751, 753, 754, 755, 760, 764, 776, Sídliště Na vyhlídce: čp. 497, 500, 501, 502, 503, Nové Domovy: čp. 440, 441, 442, 443, 444, 445, 491, 492, 493, 494, 495, Školní 258, Nové Domky 233, 244, Farské náměstí 81, Českobudějovická 33, 269, Dlouhá 169.

Na základě výběrového řízení bude celý prodej zajišťovat Realitní kancelář Pelhřimov Ing. Slabý. Schválení pravidel prodeje včetně ceny za 1m² bytu bude projednáno na červnovém zasedání zastupitelstva Města Kaplice.

Odbor majetku, Ing. Líbalová

PROGRAM DDM Kaplice květen

2. - 6. Přísloví, rčení, pořekadla - I. část. Květomluva
4. Minifotbal - okrsek ZŠ
5. Mc Donald's Cup - okrsek ZŠ
6. **Zlatá udice** - Pentlák
6. Okresní přebor leteckých modelářů
9. - 13. Skrývačky - soutěž ZÚ. Vědomostní kvíz
13. **Za tajemstvím pátku „třináctého“ aneb Klíč ke 13. komnatě**
 - a) pěkné počasí – Blančák, b) škaředě - tělocvična
16. - 20. Přísloví, rčení, pořekadla - II. část. Autíčka
16. - 30. **Výstava prací výtvarných kroužků a keramiky**
17. Minifotbal - okres
19. Mc Donald's Cup - okres ZŠ
23. - 27. Naše hrady a zámky - soutěž ZÚ

TURISTIKA a SPORT květen

TJ Cíl Kaplice

5. 5. **Jaro na Kleti** **15 km**
Autobusem (od školy) v 6.35 hod. do Č. Krumlova a vlakem v 8.23 hod. do Plešovic. Pěší trasa: Plešovice po ž. na Klet', zpět po z. – Nový Dvůr – Č. Krumlov.
10. 5. **Třešňovický kopec** **13 km**
Autobusem (od školy) v 10.00 hod. do Rožmitálu na Šumavě. Pěší trasa: Rožmitál na Šumavě - Třešňovický kopec (814 m) - Na rozhledu - Rožmberk nad Vltavou - Hor. Kaliště - Trojany - Dol. Dvořiště. Odtud autobusem do Kaplice
17. 5. **Z Trhových Svinů do Besednice** **12 km**
Autobusem (od školy) v 6.30 hod. do Benešova n. Č. a dále do T. Svinů. Trasa: Trhové Svinov - po č. - Svata Trojice - Mohuřice - Slavče - Dobrkovská Lhotka - Besednice. Autobusem v 13.25 hod.
24. 5. **Z Bujanova do Kaplice** **12 km**
Autobusem (od školy) v 10.00 hod. do Bujanova. Pěší trasa: Bujanov - Zdíky - Louzek - Ješkov – Kaplice.
22. - 27. května **Slovensko - Bešeňová**
31. 5. **Z Horního Dvořiště do Rybníka** **10 km**
Autobusem (od školy) v 8.20 hod. na vlakové nádraží Kaplice, odtud vlakem do H. Dvořiště. Pěší trasa: Horní Dvořiště - cyklostezka do Rybníka. Autobusem v 13.15 hod. do Kaplice.

Čtvrtek 12. 5. a 26. 5. od 18.00 hodin
Mše svatá pro mládež
 Kostel sv. Petra a sv. Pavla

Příloha k 60. výročí ukončení druhé světové války

Letos je tomu šedesát let, co si lidstvo celého světa poprvé po děsivých šesti letech ulehčeně oddechlo. Skončila totiž druhá světová válka. Válka, která stála mnoho obětí.

Začala 1. září 1939 přepadením Polska, trvala v Evropě do 8. 5. 1945 a byla ukončena 2. září téhož roku kapitulací Japonska. Strhla do svého víru 1 miliardů 700 tisíc lidí, bojovalo v ní přes 110 milionů vojáků, o život přišlo přes 50 milionů lidí, z toho 27 milionů na frontách, dalších 11 milionů v koncentračních táborech. Jen na území bývalého Československa, dnešní České republiky a Slovenské republiky, padlo (zemřelo), bylo nezvěstných a raněných 144 tisíc Rudoarmějců, 60 tisíc Rumunů, 1 tisíc Američanů a 300 Poláků. V koncentračních táborech zahynulo 195 tisíc našich občanů (z toho 2.206 dětí). Z pohraničí bylo v roce 1938 vyhnáno přes 100 tisíc českých obyvatel. Desetitisíce lidí muselo po roce 1939 odejít ze Sedlčanska, Neveklovska a dalších výcvikových táborů SS. V rámci totálního nasazení bylo do nacistického Německa odvečeno na práci 524 tisíc našich mladých lidí. Zničeny byly Lidice, Ležáky, Ploština, Javoříčko a mnoho dalších obcí a osad bylo vypáleno. Roztaveno bylo 42 tisíc kostelních zvonů... . Hmotné a kulturní škody byly tak obrovské, že je lze jen velmi těžko vyčíslit. Boje byly vedeny na území 40 států Evropy, Afriky, Asie a Oceánie, v Atlantiku i Tichomoří. Doba druhé světové války stála mnoho obětí (vojáků i civilistů) z řad Američanů, Čechů, Slováků, Poláků, Rumunů, Řeků, Jihoslovanů. Na frontách i v zázemí padly miliony vojáků a obyvatel národů bývalého Sovětského svazu i synů a dcer francouzských a anglických matek. Holocaustem byli postíženi Židé a Cikáni. Ti všichni dali své životy na oltář společného vítězství. Na oltář svobody i naší země.

Ve výčtu mrtvých a zmrzačených - fyzicky i duševně - nesmíme zapomínat také na miliony zabitých Němců, Japonců, Italů a jejich satelitních spojenců - protivníků antihitlerovské koalice.

Nikdy se však nesmí zapomenout kdo a proč válku skutečně rozpoutal i kdo ji vedl tak nelidským způsobem do nesmyslných a extrémních krajností. Nesmí se zapomenout kdo přivodil tu všeobecnou zkázu a nezměrné utrpení stamilionů lidí a kdo nakonec nesl (nebo měl nésti) veškerou zodpovědnost za všechno, co světu napáchal. Nesmí se utrpení obětí a napadených dávat (jak se dnes často zcela a historicky činí) na stejnou úroveň, jako utrpení příslušníků národů a států agresivních. Tedy těch, kteří se větší či menší mírou na vedení války (bleskové, útočné i té fanaticky "totální") podíleli. Přitom jsem si vědom, že důsledky války dopadly často na řadu nevinných, kteří v mnoha případech po celý zbytek svého života trpěli nebo dodnes trpí. Utrpení (duševní i fyzické), ponížení a prožitá bezpráví na obou stranách, nemohou vynahradit žádné dodatečně vyplacené peníze.

Těch několik myšlenek, dat a číselných údajů, které v úvodu uvádím, jsou varující. Současný stav v jednotlivých zemích světa však ukazuje, že pojem války není ani na začátku 21. století slovem bez obsahu. Že násilí a terorismus byly a bohužel stále jsou aktuální součástí našeho každodenního života, že politický, náboženský, mocenský nebo nacionální fanatismus - zvláště když má silný sociální podtext - byl a je surový, bezohledný a nesmyslně krutý.

Příběhy, o kterých budu mluvit, nejsou proto zdaleka tak vzdálené, jak se snad může zdát příslušníkům dnešní mladé generace. Chci následujícími několika vzpomínkami připomenout, že i Velešín, Kaplice a jejich spádové území měly své mučedníky, padlé a oběti. Především však chci varovat před nebezpečím recidivy, varovat před bídou (hmotnou, ale i duchovní), nadřazeností a fanatismem, jejichž důsledky jsou pak války, revoluce, terorismus, násilí a krutost nepředstavitelných rozměrů a následků. Dávám proto slovo několika vzpomínkám, událostem a připomínkám občanů, kteří jsou svým životem a prožitky spjati s naším územím. Dávám slovo událostem a těm, kteří se navždy v období 1938-1945 nesmazatelně zapsali do života našeho regionu. Nesmazatelně proto, protože ta bolest byla tehdy opravdová a utrpení strašlivé.

Nouzové přistání amerického letounu

B-17G Flying Fortress s/n 42-97739

v katastru obce Dolní Dvořiště dne 9. 12. 1944

Příběh posádky amerického letounu B-17G Flying Fortress s/n 42-97739 se začal psát 9. prosince 1944 na letecké základně 2. bombardovací skupiny 15. letecké armády USASF v jihoitalské Amandole po sedmé hodině ranní.

Na ten den naplánoval operační štáb 15. letecké armády ofenzivní misi proti strategickým cílům nacházejícím se na území okupovaného Československa a na území nacistického Německa a Rakouska. Vedením impozantního seskupení leteckých sil bylo pověřeno 5. bombardovací křídlo se svými šesti skupinami, které mělo zaútočit na moderní rafinerii Sudetenländische Treibstoffwerke AG, ležící nedaleko severočeského Mostu - dnes Chemopetrol Litvínov v Záluží u Mostu. V ranních hodinách vzletlo z jihoitalských základen 216 bombardérů B-17G Flying Fortress. V oblasti města Sansago se seskupilo do přeletových formací a letem přes Jaderské moře, území bývalé Jugoslávie a Rakouska se dostalo k výchozímu bodu, kterým byla obec Hroznětín v západních Čechách. Zde se jednotlivé formace přeskupily a postupně nalétávaly na cíl. Vlivem počasí, i přes použití radarů, však cíl nebyl spolehlivě nalezen, a proto bylo rozhodnuto bombardovat náhradní cíl, kterým byly letecké závody a seřaďovací nádraží v bavorském Regensburgu.

Součástí 5. bombardovacího křídla byla i 2. bombardovací skupina o síle 36 letounů, která letěla ve druhé vlně na druhé pozici. Skupinu vedl její velitel plukovník Coulen, letící v čele devíti letounů 96. perutě. Deset letounů 49. perutě vedl poručík Rigby, který se však pro mechanické potíže musel předčasně vrátit a jeho místo zaujal poručík Buhler. Další deset bombardérů 429. perutě vedl poručík Falkenstern a svaz skupiny uzavíralo osm letounů 20. perutě vedené poručíkem Warrenem v letounu B-17G Flying Fortress seriového čísla 42-97739. Na palubě tohoto stroje vyrobeného v licenci ve třicátém výrobním bloku u letecké firmy Lockheed Vega Aircraft Corporation v kalifornském městě Burbank byli tito letci: pilot I/Lt. Woodruf J. Warren, který pocházel z města Hyattsville ve státě Michigan - pro něho byla tato mise předposlední, po posledním 50. letu se měl vrátit zpět do USA ke své rodině, druhý pilot I/Lt. Donald I. Hart z Belmontu ve státě Massachusetts, navigátor I/Lt. Burke W. Jay z města Palmyra ve státě New Jersey, bombometčík 2/Lt. William Jolly z Houghtonu ve státě Michigan, operátor palubního radaru 2/Lt. George D. Mayett z Dunkirku ve státě New York, palubní mechanik a střelec T/Sgt. Frank Pinto z Texasu, radista a střelec T/Sgt. Warren Anderson z Floridy, obsluha bočních kulometů S/Sgt. Joseph A. Cox a S/Sgt. Ralph E. Henry, oba z Alabamy, střelec zadní střelecké věže S/Sgt. Benjamin J. Sheppard z Bridgetonu ve státě New Jersey. Letec B. J. Sheppard a štábní seržant R. E. Henry letěli svoji poslední padesátou misi, po které se měli vrátit zpět do Spojených států ke svým rodinám.

Po předchozím neúspěšném pokusu o nalezení rafinerie u Mostu se 2. bombardovací skupina objevila nad bavorským Regensburgem. Pouze sedmnácti letounům skupiny se podařilo identifikovat cíl a svrhnout pumový náklad. Zbývající letouny cíl nebyly schopny identifikovat a letěly nad další náhradní cíl, kterým byly zbrojní závody a nádraží v Plzni. Americké prameny uvádějí, že Plzeň byla nalezena a bombardována, ale dnes již víme, že tomu tak nebylo a že byl bombardován zcela jiný cíl, pravděpodobně ještě v Bavorsku nebo Rakousku.

Nad jednou z uzavěr protiletadlového dělostřelectva byl střepinami explodujících granátů zasažen jeden ze čtyř motorů letounu pilotovaného poručíkem Woodrufem Warrenem. Stroj vypadl z formace a se ztrátou výšky začal zaostávat. V oblasti Českého lesa se pilot I/Lt. Warren radiem spojil s pilotem sousedního letadla Sidney P. Upsherem a sdělil mu, že jeho stroj je vážně poškozen, že má vyřazen motor a poškozený olejový systém. Posledním sdělením byla obava, že s letadlem přes Alpy nepřeletí. Tehdy poručík Upsher popřál „Good luck - šťastnou cestu“ a tím byl definitivně přerušen kontakt s letadlem B-17 č. 739.

Stroj č. 739 se nepodařilo udržet výšku, a proto dal velitel posádky pokyn „Let's get out of this damned ship – opusťte palubu před ztroskotáním“. Po soustředění většiny členů posádky u bombové šachty jako první vyskočil navigátor Burke W. Jay, který nejvíc trpěl nedostatkem kyslíku. Po něm následoval Ralph Henry a vzápětí i Warren Anderson, Benjamin Sheppard a bombometčik William Jolly.

Poškozený stroj se dostal pod kritickou výšku pro seskok padákem a pilotovi nezbylo než nouzově přistát se zataženým podvozkem. Letoun se zbývajícími členy posádky dosedl na pole v severním výběžku Šibeničního vrchu u Dolního Dvořiště. Z vraku letadla vyšli všichni zbylí z posádky Frank Pinto, George Mayott, Joseph Cox, druhý pilot Donald Hart a pilot Woodruff Warren, který řekl: „Dopadlo vše dobře!“.

Odpoledne v osadě Tichá (jižně od Kaplice), obce čítající asi 100 domů, slyšeli obyvatelé hukot nízko nad zemí letícího letadla a krátce na to viděli směrem na Svatý Kámen snášejícího se parašutistu. O několik minut později William Jolly z Houghtonu ze státu Michigan, bombometčik ze stroje 739 přistál v měkkém sněhu. Když se osvobodil z padáku, viděl k sobě přicházet skupinu osob. V čele skupiny kráčel starosta obce Tichá Josef Witzany, fanatický nacist. S připravenou střelnou zbraní šel k Američanovi. Jolly zvedl ruce nad hlavu. O pár vteřin později třeskla rána, prorazila koženou bundu letce a zásah do prsou byl smrtelný. William Jolly s vysoce zvednutýma rukama klesl k zemi.

Ve stejný čas na jiném místě, nedaleko osady Štědrkov přistál Benjamin Sheppard, který vyskočil spolu s Jollym, též do měkkého sněhu, odložil padák a šel sněhem přes pole a louky, až přišel do Štědrkova. Tato osada sestávala ze tří selských domů: Jodl, Qatember a Hansbauer. Zaklepal u Hansbauerů. Když se otevřely dveře, hledělo na něho několik párů udivených očí. Takovou návštěvu nikdo nečekal. Pozvali ho dál a nechali posadit u velkého stolu. Po deseti hodinách, kdy Sheppard opustil jižní Itálii, seděl opět ve vytopené místnosti u čaje a svačiny. Právě ve stejný čas přistála squadrona na polním letišti v Amandole.

Celní úřadovna ve Wulowitzích byla od roku 1938 uzavřena. Po připojení Rakouska k Velkoněmecké říši a po Mnichovu ztratily historické hranice s Československem svou opodstatněnost a byly posunuty daleko do nitra Čech. V celnici se usadili němečtí vojáci, kteří měli na kopci nad Leopoldschlagem pozorovací bod. A právě pár metrů severozápadně od celnice dosedla nepřátelská létající pevnost. Po silnici z Horního Dvořiště do Dolního Dvořiště přijížděl nákladák pana Josefa Pusche. Ten když uviděl na poli nedaleko silnice sedět obrovského ptáka, zastavil svůj nákladní vůz na dřevoplyn a šel se podívat blíže. Tento pan Pusch byl očividně svědkem dalších událostí. K letadlu se scházeli lidé, sedláci a také němečtí vojáci. Když pan Pusch a ostatní přišli k letadlu, sedělo všech pět zbývajících Američanů na pravém křídle letadla. Vojáci i civilisté dostali od Američanů cigarety a jídlo z jejich bohatých zásob.

Krátce nato dostalo okresní velitelství v Kaplici zprávu o čtyřmotorovém letadle v Dolním Dvořišti. Z Kaplice do Dolního Dvořiště vyjela dvě auta. V jednom seděl okresní velitel Franz Strasser a ve druhém velitel gestapa Walter Wolf (Němec z Bad Schandau, t.č. sloužící v Kaplici) a nadporučík policie z Kaplice Karl Lindemeyer. Když kolona dorazila k letadlu, provedli její členové prohlídku letců i letadla a odebrali zbraně. Pak Lindemeyer poručil Josefu Puschovi, aby udělal místo na plošině nákladáku pro transport Američanů. Pusch zaslechl rozhovor mezi Strasserem a Lindemeyerem se slovy (doslovně): „Ty letce nám poslalo samo nebe a my mu je vrátíme!“ Američané museli nastoupit na plošinu nákladáku a Pusch dostal rozkaz od Lindemeyera, že na znamení musí zastavit. Kolona vozidel se rozjela směr Kaplice. Když dojezili k obci Nažidla, odbočili z hlavní cesty. Asi 100 m východně poblíž hostince paní Neuwirtové a Lauseckerova dvora vedla cesta mírně do kopce. Zde musel Pusch

šlápnout více na plyn a na konci stoupání dostal znamení k zastavení. Hned po zastavení zavelel Lindemeyer „Všichni vystoupit!“. Tento povel patřil pěti Američanům. Pusch slyšel jak seskakují z auta.

V následujících vteřinách prothly zimní ticho dávky samopalů. Jeden z Američanů nebyl ještě mrtev a snažil se odplazit. Nová dávka ho však zkosila. Od zastavení kolony uplynulo několik vteřin a nyní tu leželo pět Američanů - Woodruff J. Warren z Marylandu, Donald L. Hart z Massachussets, Frank Pinto jr. z Texasu, George D. Mayett z New Yorku, Joseph Cox z Alabamy - rozstřílených, krev jim prýštila z úst a uší a červeně barvila sněh okolo. Karl Lindemeyer zastřelil tři a Franz Strasser dva Američany. Pak oba vrazi strhli z Američanů šaty, boty a všechny cenné předměty. Mrtvolky ponechaly jen ve spodním prádle. Puschovi, který byl všeho svědkem a stál bledý a vystrašený, přikázali, aby je zaházeli sněhem. Pak Puschovi přikázali, aby odtáhl, nechce-li skončit jako oni. Ještě než vrazi opustili své oběti, vynořovali se části jejich těl, obličej, ruce a nohy ze sněhu, který roztával nad ještě teplými těly. Nacističtí úředníci z Kaplice pak odeslali zprávu k odvysílání do rozhlasu „šťastné přistání amerického poškozeného letadla na poli v Dolním Dvořišti“.

Dne 10. prosince 1944 byli všichni Američané na místě popravy pohřbeni. Rok nato, v červnu, červenci a listopadu 1945, byla těla pěti Američanů i tělo jejich kamaráda Williama Jollyho exhumována a převezena na vojenský hřbitov pro padlé americké vojáky ve Francii.

Benjamin Sheppard byl převezen od štědrkovského sedláka do kasáren v Kaplici. Za tři dny nato byl B. Sheppard transportován do Welsu. Při průjezdu Dolním Dvořištěm mu dozorcí umožnili prohlédnout si perfektní přistání jeho letadla. Benjamin Sheppard a jeho tři kamarádi, kteří opustili letadlo před ním, se po válce, t.j. za necelých pět měsíců, šťastně vrátili do své vlasti.

Po válce - osud vrahů

Karl Lindemeyer spáchal 8. května 1945 sebevraždu a dne 10. května byl pohřben do hrobu č. VIII/14 (zaznamenáno v knize hrobníka). V létě 1945 navštívil vysoký americký důstojník Městský úřad v Kaplici ve věci sebevraždy Lindemeyera. Hrobník musel odpřísáhnout, že ho skutečně

Svatý Kámen / 2004

pohřbil. Franz Strasser byl v červnu 1945 zatčen Američany ve Frymburku a převezen jako válečný zločinec do Dachau, kde byl odsouzen k trestu smrti. Jako hlavní svědek v procesu byl Josef Pusch. Franz Strasser byl v prosinci popraven. Josef Witzany (starosta obce Tichá), vrah Williama Jollyho, byl po válce intenzivně hledán americkými, rakouskými a československými

úřady, ale nebyl nikdy objeven.

Na paměť amerických letců popravených v tomto regionu byla v roce 2004 na zdi kostela na Svatém Kameni odhalena pamětní deska.

Závěr

V době, kdy nacističtí fanatci v Dolním Dvořišti vraždili, bylo již o válce dávno rozhodnuto. Dne 9. 12. 1944 byla situace na východní a západní frontě tato: druhý ukrajinský front dosáhl břehu Dunaje u Vácu na sever od Budapešti, první americká armáda zahájila mohutný útok západně od Čácha a dosáhla břehu Rýna na nizozemsko-německých hranicích. Letci z bombardéru B-17 proto nepadli v boji jako vojáci, ale byli zavražděni. A vražda zůstane vraždou - jinak ji totiž nelze posuzovat.

Problematika hromadných hrobů obětí transportů smrti na Kaplicku a Velešínku

Transporty smrti procházely českým územím na sklonku druhé světové války 1944 a zejména 1945, když nacisté před postupujícími spojeneckými vojsky (z východu sovětská armáda, ze západu americko-britská vojska) vyklízeli koncentrační (KT) a i jiné tábory (zajatecké, pracovní). Současně docházelo k „odstraňování“ přímých účastníků a svědků nacistických zvěrstev prováděných v těchto likvidačních táborech. Desetitisíce vězňů byly vyhnány na pěší pochody smrti nebo převáženy v otevřených železničních vozech, bez veškerého zabezpečení jídlem a vodou (o oblečení nemluvě), do jiných táborů v tehdy ještě neobsazeném vnitrozemí nacistické „Třetí říše“. Vězňové byli na cestě řadu dní bez jídla a vody, v chatrném táborovém oblečení ve vysoce nepříznivých klimatických podmínkách (vysoké mrazy, vítr, sníh!).

Právě při těchto pěších pochodech a transportech v otevřených vagónech za krutých mrazů, jejichž hlavní trasy procházely přes komunikační síť českých zemí, docházelo k úmyslnému decimování vězňů. Nemocní a neschopní dalšího transportu či pochodu byli zpravidla stříleni. V únoru a v březnu 1945 přecházelo přes území českých zemí asi na 65.000 válečných zajatců, kterým naše obyvatelstvo přes přísné zákazy nacistů poskytovalo, v rámci svých omezených možností, maximálně možnou pomoc. Právě bránění nacistů v pomoci českých obyvatel nemocným a vysíleným vězňům a zajatcům, (kdy přístížení Češi a Češky byli trestáni, někdy i smrtí zastřelením), vedlo k vzrůstu touhy mnoha obyvatel po pomstě za učiněná příkoří a teror. Na trasách transportů a pochodů smrti zůstaly desítky hromadných hrobů.

V letech 1945-1947 bylo na území Čech nalezeno a otevřeno 124 hromadných hrobů a z nich bylo exhumováno 4.636 obětí.

Na území našeho spádu se jedná především o tyto hromadné hroby: HORNÍ DVOŘIŠTĚ - památník 14 obětí z tzv. transportu smrti, který tady projížděl v lednu 1945. NETŘEBICE - památník a společný hrob 44 neznámých obětí transportu smrti. OMLENICE - transport vězňů z Osvětimi byl určen do Mauthausenu, ale tam nebyl přijat a byl vrácen zpět. Jen na úseku Horní Dvořiště - Omlenice podlely útrapám desítky vězňů, kteří byli za jízdy vyhazováni podél trati. Oběti byly koncem roku 1945 exhumovány a pohřbeny v hromadných hrobech v Omlenicích, Netřebicích a Horním Dvořišti. VELEŠÍN - na místním hřbitově pochováno 11 obětí transportu smrti.

Zpráva o transportech

K obyvatelům Kaplicka a Velešínska doléhala válka většinou jen svými ozvěnami. Jenom málo z nich poznalo osobně krutost války tak jako lidé z oblastí, kterými prošla fronta a nebo kteří prožili spojenecké bombardování. Prvním jednáním obudného představení nacistické krutosti se pro zdejší obyvatelstvo staly události, spojené s transporty politických vězňů, převážených v roce 1945 do centra Německa. Jevišťem měla být železniční trať z Českých Budějovic do Lince a její bezprostřední okolí (Kaplického nádraží). První transport zajatých a raněných sovětských vojáků projížděl krajem 16. ledna 1945. Na kaplickém nádraží podleli svým zraněním podporučík Viktor Voljov a jeho neznámý soudruh. Oba byli nedaleko stanice okamžitě pohřbeni. Po válce byl jejich hrob odkryt a rudoarmějci byli pietně uloženi do společného hrobu obětí transportu v Netřebicích²⁰.

Druhý transport projížděl mezi stanicemi České Budějovice a Horní Dvořiště dne 25. ledna 1945. Vezl vězně z koncentračního tábora v Osvětimi do Mauthausenu²¹. Byl to jeden z mnoha transportů vězňů do vyhlazovacího tábora, který projížděl oblastí Kaplicka. Nelidskost podmínek, za kterých byli vězni převáženi, nám dovoluje hovořit o transportu jako o transportu smrti. Většina během transportu skutečně zahynula - zimou, hladem, celkovým tělesným strádáním. Vězni v chatrných oblecích, spíše hadrech, byli

namačkáni po mnoha desítkách v otevřených vagónech. Nesmírně trpěli zimou a mrazivým větrem. Náhodní svědci byli jejich osudem hluboce otfeseni. Očitý svědek transportu (pozoroval jej při zastávce na kaplickém nádraží) Jaroslav Karlík vypovídá o zuboženém stavu vězňů²² a nelidskosti příslušníků SS²³.

Železniční trať byla již od Českých Budějovic lemována těly zemřelých vězňů - ti, kdož přežili, vyhazovali sami mrtvé z vagónů, snad aby získali více místa. Za této situace došlo na omlenickém nádraží k pokusu o útěk - uprchnout chtěl polský státní příslušník židovského původu Katz Hirsch. Na útěku však byl zastřelen a později pohřben s ostatními mrtvými²⁴.

Obce, v jejichž katastru byly nalezeny oběti transportu, byly podle policejního nařízení povinny mrtvé ihned pohřbit, "aby nepohoršovali obyvatelstvo či cestující"²⁵. Hned v odpoledních hodinách byli zemřelí shromažďováni a spěšně pohřbíváni do několika společných hrobů podél trati. Některé oběti transportu byly údajně odvezeny do Českých Budějovic, kde byly pohřbeny²⁶, další mrtvé odvezla vlaková souprava na kaplické nádraží. V jeho blízkosti byla těla později uložena do společného hrobu²⁷. Někteří zemřelí byli pochováni na místě, kde byli z vlaku vyhozeni²⁸. Mrtvé pohřbívali - kromě cizích dělníků a zajatců - také obyvatelé obcí, v jejichž katastru byla těla nalezena²⁹.

Vlak, který po železnici do Horního Dvořiště projel, však neskončil svou cestu v koncentračním táboře Mauthausenu. Správa přeplněného tábora transport odmítla a ten se následujícího dne vracel stejnou cestou. Obyvatelé Kaplice nádraží byli znovu svědky nevýslovného utrpení. Znovu byli podél trati nalézáni mrtví. Podle neúplných informací zahynulo jen v úseku mezi Kaplicí a Horním Dvořištěm desítky vězňů³⁰ a v úseku před Kaplicí ještě mnoho dalších transportovaných. Kde skončila cesta těch, kteří přežili, nevíme.

Okamžitě po skončení války byly sebrány všechny zprávy o hrobech obětí a koncem roku 1945 byli umučení vězňové exhumováni, identifikováni dle vězeňských čísel a důstojně pohřbeni do tří společných hrobů. Pozůstatky čtyřiašedesáti obětí transportu, převážně belgické, polské, holandské a francouzské národnosti, spočívají ve společném hrobě nedaleko Omlenic. Jejich hrob je důstojným památníkem, stále živým mementem pro všechny, kdož krajinou procházejí³¹. Druhým památníkem obětí nacistického zločinu je společný hrob v Netřebicích, který je zřízen pro 44 vězňů z popisovaného transportu a pro dva příslušníky Rudé armády, kteří zemřeli v lazaretním vlaku v lednu roku 1945³². Nejmenší hrob je zřízen v Horním Dvořišti, kde pod prostým pomníkem spočívají tělesné pozůstatky čtrnácti umučených.

Lednová cesta vězňů nebyla poslední. Počátkem května, kdy byl již konec války zřejmý a chaos posledních dnů hroutícího se nacistického Německa zasáhl i naše území, stali se obyvatelé jižních Čech svědky dalších přesunů vězňů koncentračních táborů. V těchto dnech prokázali svou lidskost především obyvatelé Velešína. Už 7. května 1945 začali velešínská občané z iniciativy revolučního národního výboru podnikat akce na záchranu vězňů prchajících z koncentračního tábora v Mauthausenu. Vyčerpané uprchlíky svázeli nákladním autem po silnici z Dolního Dvořiště a ve Velešíně jim

²² Viz výpověď J. Karlíka

²³ Eskorté velem hauptsturmführer Otto Wolle z SS standarty Auschwitz Oranienburg

²⁴ O útěku v Omlenicích viz zpráva německé policie č.j. 83/45 a příloha k tomuto hlášení ze dne 29. ledna zasláná velitelstvím četnictva z Kaplice do velitelství župy Oberdonau v Linci

²⁵ Srov. též i text přípisu čet. stanice

²⁶ Viz další články č. 3

²⁷ Tamtéž - výpověď K. Thurna na četnické stanici Kaplice 8. července 1945, fotokopie viz HD OB ČSPB

²⁸ Hroby obětí se nacházely v lese u Horního Dvořiště - viz přípis Rady MNV (místní národní výbor) H. Dvořiště z 28. února 1967 č.j. 74-org/1967, v obci Bujanov - přípis MNV z 3. dubna 1967, dále v katastru obcí Certlov, Trojany, Suchdol a Pšenice - viz přípis SNB, stanice Dolní Dvořiště ze dne 12. července č.j. 85/45 - fotokopie v majetku HD OV ČSPB

²⁹ Jeden z německých obyvatel obce Omleničky O. Wawatschek jednoho z vězňů, který byl vyhozen z vlaku, ale ještě žil, ubil při pohřbívání lopatou. Zpráva o činu - kopie přípisu SNB, velitelství Kaplice

³⁰ Četnická stanice Kaplice 8. července 1945, č.j. 200-1945 - součet obětí stanoven na základě informací, získaných prostudováním dokumentů německé policie

³¹ Kusá zpráva o exhumaci i o pohřbu v Omlenicích - přípis vel. NV (Národní bezpečnosti) Kaplice z 27. října 1949

³² Exhumace a uložení těl do hrobu bylo provedeno 14. prosince 1945

²⁰ Srov. HD OV ČSPB (Historická dokumentace Okresního výboru Československého svazu protifašistických bojovníků), opis hlášení okresního velitelství četnictva v Kaplici Landrátu okresu Kaplice ze dne 19. 1. 1945

²¹ O místě původního věznění většiny z transportovaných hovoří shodně dokumenty, které jsou k dispozici, např. četnická st. v H. Dvořišti, četnická st. Kaplice atd.

Exhumace těl vězňů / Netřebice 1945

poskytovali všemožnou pomoc (ošetření, koupel, jídlo i ubytování). Akce se aktivně zúčastnili také místní lékaři³³. Na druhý den byl železničářům ohlášen příjezd nového transportu vězňů z prostoru Českých Budějovic, provázeného eskortou SS. Ve čtyřiceti sedmi vagónech přijíždělo asi 3000 vězňů ze zrušených koncentračních táborů ve východních částech nacistického Německa³⁴. Železničáři se spolu se členy revolučního národního výboru rozhodli vězně osvobodit. Pokusili se dohodnout s důstojníky vlasovců, kteří tou dobou byli na kaplickém nádraží. Jednu jednotku se jim podařilo skutečně získat pro svou věc.³⁵ Vlak přijel do Velešína dopoledne a po delším zdržení se vydal opět na cestu, tentokrát ovšem do předem připravené léčky. Nedaleko zastávky Výheň ho železničáři zastavili spuštěným stavědlem. Doprovodnou eskortu zlikvidovali v krátké přestřelce vlasovci³⁶, ale zmatení a postrašení vězni nepochopili co se vlastně děje a začali utíkat z nehlídaného vlaku. Jen s velkým vynaložením sil se podařilo přítomným přesvědčit vězně o svých přátelských úmyslech. Většina zachráněných byla opět postupně odvezena nákladním autem do Velešína, kde jim místní občané a lékaři poskytli všemožnou pomoc - kromě MUDr. Sezemského a MUDr. Tuttera byli přivoláni ještě čtyři lékaři z Českých Budějovic³⁷. Přes všechnu péči však nebylo možno zabránit nehodám. Někteří z bývalých vězňů, hladoví a na pokraji duševních sil, nerespektovali pokyny zachránců a nestřídmostí v jídle si sami přivodili škody na zdraví³⁸. Díky statečnosti českých občanů bylo v posledních dnech války osvobozeno z transportů vězňů koncentračního tábora, který projížděl územím Kaplice nádraží, téměř 2 000 vězňů. Další pak ještě při přepadení vlaku uprchli a byli zachráněni občany okolních obcí.

Svobody se však nedočkali všichni vězňové: v opuštěné vlakové soupravě³⁹ bylo nalezeno jedenáct mrtvých vězňů. Tito umučení byli pietně pochováni na hřbitově ve Velešíně, spolu se dvěma zavražděnými zajatci, zastřelenými již dříve Němci.

Vzpomínka pana Jaroslava Karlíka,

výpravčího vlaku, na transport vězňů ve dnech 25. a 26. ledna 1945 (archiv ZO ČSBS Kaplice)

"Byl jsem toho času přidělen k říšské pohraniční stanici v Kaplici. Na den 25. ledna 1945 byl ohlášen převoz vězňů z koncentráku Osvětím pro koncentrák Mauthausen. Jel jako vlak číslo 92420, do Kaplice přijel krátce po jedenácté hodině. Mrzlo, vál vítr a drobně sněžilo. Již z Velešína jsem telefonicky zjistil, že trestanci jedou v

otevřených vozech, strašně trpí zimou, hladem, žízni a hromadně hynou a že jsou mrtvoly z vlaku vyhadzovány. Na toto v Kaplici německá nádražní stráž uzavřela stanici, aby zamezila přístup a styk s místními obyvateli, mezi nimiž bylo též několik majitelů českých domků u nádraží. Vlak vjel do stanice za sněhové vánice a skučení vězňů, které nelze popsat: byly to zvuky naprosto nelidské. Žádali úpěnlivě vodu, nikdo z civilistů nesměl k vlaku a průvodci SS a ostatní si toho nářku nevšíмали. Jako jediný Čech, přítomný tomuto hroznému divadlu, jsem se neodvážil podat vodu trestancům, která by jim dle mého náhledu více škodila než prospěla, jídlo jsem s sebou žádné neměl. Nešťastníci měli na různých motouzech (většinou z hadříků zrobených) přivázaný plechovky od konzerv. Spouštěli je na zem a pokoušeli se nabrat sníh, který jedli. Mnoho jich nemohlo ve zkřehlých rukou provázky udržet, vypadly jim z rukou a plechovky byly ztraceny. Na prosby o podání plechovek zpět byly tyto průvodcem SS prostě odkopnuty pod vlak. Viděl jsem dva SS, kteří toto

provedli. Vězni měli na sobě slabé pruhované hadry, hlavy si kryli dekami ubohé kvality. Při každém nárazu větru se vlna těchto lidí sehnula, aby se kryla za stěnami vozů. Vlak byl na zákrok četnictva brzy vypraven dále. Abych se přesvědčil o následku této jízdy smrti, odjel jsem zpožděným vlakem k obědu do Velešína a v uniformě (pro větší bezpečnost) jsem šel po trati pěšky až do Kaplice. Na trati Velešín - Kaplice, tj. 7 km, leželo 21 mrtvol. První ležela u vjezdového nástupiště, oděná pouze kalhotami a blůzou ze slabého plátna, bez prádla, do polovice obnažená. Totéž jsem našel u ostatních. Žádný mrtvý neměl na sobě prádlo ani boty, několik jich bylo jen v blůžkách, bez kalhot. Většina (téměř všichni) měli na těle boláky a plno vředů. Rány (střelné nebo jiné) jsem nepozoroval, samozřejmě jsem si netroufal podrobně je prohlížet. V obličejích byli všichni začernali, těla hrozně vyhublá. Jak jsem zjistil z hovoru četníků v Kaplici, bylo kancelář K. H. Franka nařízeno uklízení mrtvol tou obcí, na jejímž katastru mrtvoly ležely.

Ve velešínském obvodu byly mrtvoly svezeny do továrny Jikov a odtud společně odvezeny do Českých Budějovic. V úseku Kaplice - Horní Dvořiště byl pro sběr vypraven z Horního Dvořiště stroj s vozem, který přivezl do Kaplice 39 mrtvých. Za šera byly mezi Omlenicemi a Kaplicí asi tři mrtvoly přehlédnuty. Ty byly druhého dne zakopány u tratě. Proti nádraží v Kaplici v lese bylo do společného hrobu pohřbeny všechny mrtvoly svezené od Horního Dvořiště. K nim přibyli dva trestanci, kteří v Kaplici zůstali: jeden zemřel, druhý byl četníkem zastřelen.

K dovršení útrap přepravovaných vězňů, mezi nimiž byly v zadní části vlaku i ženy, zůstal vlak v Pregarten a nebyl pro nedostatek volného místa v Mauthausenu přijat. Vlak se vracel do Oranienburgu. U nás jel jako vlak 10171. To už lidé neumírali, jen snad osm v celé trati. O tom přesně nevím".

PhDr. Václav KURAL, CSc.

Místo společenství konflikt! Češi a Němci ve Velkoněmecké říši a cesta k odsunu (1939-1945)⁴¹.

Dávám k části o transportech smrti hlas nejpovolnějšímu. Je jím renomovaný český historik PhDr. Václav Kural, CSc., který ve své vynikající knize Místo společenství konflikt! zformuloval závěry, které stojí za opakované připomenutí („Repetitio est mater studiorum“ = „Opakování je matka učení“):

"Počátkem roku 1945 nechala německá správa projíždět přes Čechy a Moravu vlaky s vězni přifrontových koncentračních táborů z Polska, s obskurním cílem evakuovat je před sovětským postupem. V lednu, kdy mrazy dosahovaly až -20°C, projely směrem na Mauthausen a další tábory v Německu jako první vlaky z Osvětím (dokončení likvidace této továrny na Smrt, známé mj. z úděl budoucího francouzského dokumentárního filmu "ŠOA", se vlastně odehrálo v této formě u nás).

³³ Viz zpráva bývalého místopředsedy ONV (Okresní národní výbor) Pártla - OV SPB (Okresní výbor Svazu protifašistických bojovníků) Kaplice

³⁴ Viz vzpomínka Železničáře Petra v kronice obce Zubčice

³⁵ Údaje o zásahu vlasovců a jejich početní síle se různí - hovoří se o jednotkách až o síle 10 000 mužů nebo jen o oddílu o síle asi 200 mužů

³⁶ Vzpomínka pánů Petra, Pártla, Fr. Kouby, J. Bayera a J. Laukofky

³⁷ Vzpomínky pánů Pártla a Petra

³⁸ Brzy nastaly i zásobovací potíže. Velešínská vyzvali obyvatele okolních obcí, aby vypomohli potravinami (především mlékem), snad i šatstvem a konečně i dopravními prostředky pro další přepravu osvobozených

³⁹ Po boji byla vrácena zpět do Velešína

⁴¹ Václav KURAL. Místo společenství konflikt! Češi a Němci ve Velkoněmecké říši a cesta k odsunu (1939-1945), Praha 1994, Kapitola: Povinnost obrátit nebo bojů "Až do hořkého konce"? část 3. Okupace v závěru války. 4. Rozchod. s. 244-255. (Odkazy pod čarou jsou od V. Kurala, v jeho knize jde o čísla 784, 786ddddd, ddd787. s789. 790, 815)

Zpráva o transportech se šířila po vlastech českých doslova rychlostí blesku. Češi už toho věděli o poměrech v koncentracích z cizího rozhlasu i z vyprávění některých navrátilců dost, avšak to, co nyní spatřili na vlastní oči, znamenalo něco jiného než pouhý doslech. Bylo to doslova poselství z nehlubšího kruhu Dantova pekla. Jako by německý konflikt s humanitou a s evropskými národy - a přímo s Čechy - nebyl už tak dost naplněn nenávistí, dali si „vrchní nacisté“ se zvrácenou zpupností záležet, aby „strunu“ napjali až ke zvuku, který bez újmy už organismus nesnese.

Vlaky smrti, jak se jim hned začalo říkat, projely Moravou a Čechami od severovýchodu a severu na jihzápad, západ a jih, od Bohumína a Děčína na Domažlice, Cheb a Břeclav a nevynechaly ani tak velká centra, jako Plzeň, Brno, Prahu. Tím vlastně vzniklo jakési obludné pojízdné teatro, na němž nacismus demonstroval, co dokáže dělat s člověkem, jehož úděl byl v otevřených (!) vagónech vlaků smrti ještě horší než v samotných koncentracích: tady už nebylo prakticky vůbec nic k jídlu, tady nebyla vůbec žádná ochrana před mrazem, tady se umíralo pořád - hladem, mrazivým větrem, kulkou, pažbou i klackem. A často nebylo ani kam padnout, protože uhláky byly tak naplněny, že vězňové museli stát, namačkání jeden na druhého.

Aniž bychom chtěli nově evokovat staré nenávisti, nemůžeme neuvést aspoň pár drobných svědectví - bez toho totiž nelze pochopit závěrečnou eskalaci české nenávisti stejně jako skutečnost, že transfer nakonec překoná všechny, i ty nejradikálnější projekty: [...] V únoru se odehrálo druhé, tentokrátě většinou pět dějství, když hlavně přes severní Čechy přeháněli Němci jako stáda dobytka desetitisíce válečných, hlavně sovětských zajatců a vězňů (kupř. jen obcemi Chtětov, Hřivno a Sušno na Boleslavsku prošlo od 24. února do 14. března na 40.000 a obcemi Bašnice a Horní a Dolní Dobrá voda od 18. do 4. března okolo 60-70.000 lidí, o nichž kroniky mluví jako o mučednících)⁴².

Na jaře navázalo dějství třetí s epilogem přímo ve dnech květnového povstání a nové svobody. A opět známé divadlo: „Naproti vozům, kde jsme byli zavření my, transportovaní vězňové z továrny "Bohemia", byl rozložen tábor jakýchsi podivných a v prvním okamžiku podivně znetvořených, lidem nepodobných tvorů, kteří se váleli na holé zemi v blátě a sněhu. Jen pomalu jsme se dozvídali, že to jsou vězňové z jakýchsi narychlo evakuovaných koncentračních táborů, kteří jsou již několik týdnů na pochodu smrti. Nepokouším se popsat a myslím, že by nikdo na světě nedovedl vylíčit, jak vypadaly zbytky těchto, kdysi taky lidí“⁴³ [...]]

Nechť čtenář promine tyto naturalistické popisy, ale vyhnout se tomu nebylo dost dobře možné: nejen snad proto, že v německé dokumentaci exodu sudetských Němců byl analogický postup zvolen, ale zejména z důvodů věcných: Bez zaregistrování těchto drastických jevů před koncem války nelze dost dobře pochopit, proč česká nenávist proti Němcům tak prudce eskalovala, proč rozlišení mezi "němectvím" a "nacismem" bylo nyní tak mlhavé až nulové. V nejděsivějším představení, jaké se kdy u nás odehrávalo, na pohyblivých jevištích transportů smrti sehrála říše tu nejhorší hru, jakou sehrát mohla - sice především také se svými oběťmi, konec konců však se samotnými Němci. Na jednom z vagónů smrti u Svinova byl viděn stařec, který neustále „jako na kolovrátku“ a v zjevném šoku z vysílení stále volal: „Já, starý evangelický farář, předobry lidé český, až přijde den odplaty, nešetí ani nemluvněte!“⁴⁴

A když prošel transport ruských válečných zajatců obcí Dolní Sloupnicí, zapsal tamní kronikář do své knihy: „Žádná propaganda by nebyla dokázala proti Němcům tolik, jako pohled na tyto ubožáky a na surové zacházení s nimi“⁴⁵. Krátce před květnovým povstáním dostal se jeden z vlaků smrti do Prahy. Pražané odvezli přes 700 vězňů do nemocnic a další ukryli. Tak pohyblivé jeviště skončilo svou děsivou pouť přímo v centru politického života Čechů a navíc v předvečer českého povstání. Horší režii si z německého hlediska snad ani nelze představit [...]]

Popis těchto věcí nemá přiřivovat staré emoce a rozhodně nečinil autorovi žádné potěšení. Byl však - alespoň ve stručnosti a s jistou drsnou narativností - nevyhnutelný. Jednak proto, že byly součástí historie a daného katastrofického vyústění česko-německých vztahů, jednak proto, že bez jejich registrace nelze pochopit českou reakci: Tu bezprostřední, také násilnou, někdy dokonce tak brutální a nízkou, že je nám z toho stydno, i tu dlouhodobou, politickou, která potvrzuje konec česko-německého soužití ve společném státě vysídlením sudetských Němců. Tento konec „Konfliktního společenství“ se odehraje takovým způsobem, že nakonec převýší i ty nejradikálnější projevy z doby války, neboť žádná politická strana, i kdyby snad chtěla, se nebude moci odvážit rozbourené protiněmecké nenávisti domova čelit nějakým řešením umírněným. Ten krvavý a neblahý závěr okupace, v němž se vládnoucí nacismus tak krutě provinil - samozřejmě na Česích, ale de facto i na německém národě - způsobil, že „determinace [české] politiky drsnou a společenskou situací byla taková, že žádný politický směr, který aspiroval na vážnou politickou roli v řízení státu, nemohl "německý artikel" odbojového programu, tj. transfer opustit“. A nejen to, radikalizoval jej do krajnosti, neboť do hry pak vstoupily i ošidné, zdaleka ne vždy čisté praktiky poválečného politického zápasu, které se na vysídlovaných Němcích krutě podepsaly. O tom však už pojednává práce T. Staňka Odsun Němců z Československa 1945-1947, další titul z „řady“, již se česká polistopadová historiografie snaží překonat svůj dluh vůči česko-německé tématice“.

Pavel Mörtl – Soběnov Drama konce války

V průběhu prvních květnových dnů roku 1945 se v prostoru jižních Čech přesouvaly jednotlivé německé jednotky, patřící do sestavy 8. armády bojující pod skupinou armád „Österreich“ (Rakousko) pod velením generála Rendulice. Od Vídně ve směru na jižní Čechy útočil 2. Ukrajinský front pod velením maršála SSSR R. J. Malinovského. V jeho sestavě bojovala 9. gardová armáda generálplukovníka V. B. Galgolja a 46. armáda generálporučíka A. V. Petruševského a její rychlá skupina, kterou tvořila 86. gardová střelecká divize 10. gardového střeleckého sboru pod velením generála Sokolovského, která útočila ve směru na České Budějovice.

A v této konstalaci válčících armád došlo k tragedii Soběnova. Německá jednotka zde zatkla pět mladých mladých mužů (B. Orholze, P. Trajera, F. Pessingera, E. Wortnera a M. Kotka – údajných partyzánů). 7. května je na tancích odvezla přes Nové Hradce do Rakouska se zřejmou snahou využít je jako rukojmí při případném náhodném střetu s rudoarmějí. U rakouské obce Pyhrbruck byla však nakonec pětice popravena zastřelením. Jejich ostatky byly po válce převezeny na naše území a uloženy do společného hrobu v Soběnově.

V závěru bych chtěl zdůraznit, že je bolest vždy větší než smutek a smutek že je větší než bolest. Jsou některé životní události, které totiž zůstanou hluboko zakotveny v našem vědomí i podvědomí. Jsou to především vzpomínky smutné, tragické a radostné. Jednou z těchto událostí byl rok 1945, kdy skončila 2. světová válka. Válka, která přinesla nesmírné utrpení celému lidstvu, která zmařila miliony lidských životů i lidských nadějí.

Stále však žije mezi námi několik pamětníků, všeho toho utrpení, hrůz i totálního nasazení. Jen neradi dávají tyto lidi nahlédnout do svého nitra, tam, kam se snažili uzavřít všechny ty bolestné vzpomínky. A přece se jim to nikdy nepodařilo. Na nacistický fanatismus, který válku vyvolal, se totiž zapomenout nedá.

Podíval jsme se v několika příbězích na poslední dny roku 1944 a na začátek roku 1945 v našem spádovém území. Podíval a vzpomněl jsem proto, abychom i my nikdy nezapomněli. Od chvíle, kdy v roce 1945 ve světě utichly zbraně, se narodily a vyrostly tři generace, jejichž příslušníci znají válečné strasti (pokud ovšem odhlédneme od všech peripetií studené války!) jen ze vzpomínek svých předchůdců nebo z literatury. Ty události z let 1938-1945 se jim zdají někdy neuvěřitelné. Jaký to byl tehdy svět! Člověka zatkli, vyslýchali, týrali, mučili a nakonec zbavili života jen proto, že byl jiné národnosti, žid nebo cikán. Ubili v něm lidskou důstojnost, vzali mu jméno, označili ho pouhým číslem. Ve slepém fanatismu vypalovali

⁴² Jiří FRAJDL - J. KMONÍČEK, Květen 1945 ve východních a severovýchodních Čechách, Havlíčkův Brod 1965, dok. č. 8, 9, 10

⁴³ Irena MALÁ, Ludmila KUBÁTOVÁ, Pochody smrti, Praha 1965, s. 206-208, vzpomínka B. Lukešová na transport smrti z KZL Nová Roke do Dachau

⁴⁴ Tamtéž, s. 114-116, výpověď vlakvedoucího A. Filípka

⁴⁵ J. FRAJDL - J. KMONÍČEK, c.d., dok. č. 8, kronika obce Dolní Sloupnice

celé vesnice, vyražďovali celé rodiny, terorizovali celé národy a etnické celky. Šest dlouhých let ovládalo toto násilí porobenou Evropu a značnou část východní Asie a Tichomoří.

Léta, které nás od druhé velké války vzdalují, neubírají však nic na tom, abychom se hluboce nesklonili před památkou všech, kdo se o květen a září 1945 zasloužili. Víím, že o tomto období bylo napsáno mnoho knih, vědeckých prací i krásné literatury. Byly o něm natočeny i nesčetné filmy. Přesto vše jsem chtěl toto hrůzné období nacistického fanatismu doplnit skutečnostmi z naší spádové oblasti.

I pro nás totiž stále platí to, co je napsáno uprostřed více než půlmilionového Piskarevského hřbitova v Petrohradě:

„Nikdo nebude zapomenut, nic nebude zapomenuto!“

Nebudou proto zapomenuti ti, jejichž hroby jsou v naší oblasti. Nebudou zapomenuti ani ti, co padli na válečných bojištích nebo prošli koncentračními tábory.

Hroby a padlí

V Pohorské Vsi: sovětsí vojáci V. M. Petrenko, I. A. Docenko, V. I. Ševčenko, I. Z. Melník, A. P. Michalskij, N. N. Syškyn

Ve Velešíně: Prokop Brázda (západní letec Anglie), 11 obětí vlaku smrti

V Rychnově nad Malší: V. Sarič - jugoslávský voják

V Benešově nad Černou: J. Vasil - jugoslávský válečný zajatec, V. K. Kovacz - maďarský voják, neznámá ukrajinská žena

V Lužnici: I. Valgin - sovětský voják

V Netřebicích: hromadný hrob 44 obětí vlaku smrti + 2 sovětsí vojáci

V Omlenicích: 64 obětí vlaku smrti

V Horním Dvořišti: 14 obětí vlaku smrti

V Dolním Dvořišti: W. Jolly - americký letec, členové jednotky SOS 1938 Jaroslav Novák, Václav Klímeš a Martin Macht

V Bujanově (odbočka Zdíky): američtí letci W. J. Warren, D. L. Hart, F. Pinto, I G. D. Mayett, J. Cox

V Kaplici: G. Jacquier - francouzský voják, sovětsí vojáci D. G. Serenko, N. N. Kolesnikov, B. A. Kutaj, V. A. Majstrov a A. S. Verzakov; poručík Ludvík Engl

V Besednicích: Vojtěch Smolík, pilot 312. stíhací perutě Velká Británie

V Soběnově: tito rukojmí B. Orholz, P. Trajer, F. Pessinger a F. Wortner; M. Kotek

Nebudou zapomenuti ani ti, co prošli nebo zemřeli v koncentračních táborech...

Velešín: F. Řihout, T. Galistl, V. Cvetler, T. Řihout, V. Rubáš, J. Típal, L. Tůma, F. Bláha, Finstner, J. Kopriva, Jar. Tibitanzl, T. Koidl, J. Lustová, S. Holý, S. Koza, A. Vítková, J. Růžička

Besednice: B. Marek, K. Šimek, Fr. Pisinger, P. Trajer, K. Malý

Soběnov: V. Wortner

Netřebice: Jaroš

Kaplice: učitel Černý, K. Kozlík, A. Kozlíková, V. Rubáš, J. Frišman

Závěrečné slovo:

Jak strohá je předchozí informace o těch, kteří za 2. světové války prošli nacistickými věznicemi a koncentračními tábory, jak strohá je informace o hrobech těch, kteří ukončili své životy na území našich spádových obcí.

A přitom - co všechno skrývají ta předcházející jména. Kolik příběhů, kolik zmařených předsevzetí, kolik modliteb, kolik slz, kolik hořkosti a kolik odhodlání. Kolik cti a statečnosti, kolik strachu a beznaděje. Ale také kolik naděje?

A my? Pochopili jsme na základě toho co spáchal nacismus a fašismus, že nadřazený přízivec, fanaticky stranící člověk je na hranici inteligence, a že je společensky nebezpečný. Pochopili jsme, že je jedno, zda nadšení a fanatismus vychází z nacionalismu, politického nebo náboženského přesvědčení? Pochopili jsme, že je jedno zda tento fanatismus je orientován vlevo nebo vpravo?

A proto činy a ne slovy prokazujeme životaschopnost a ne hrozbu a smrt lidského rodu. Buďme tolerantní a moudří. Tu moudrost se nesnažme pouze získat, ale hlavně používat.

Blud totiž nepřestává být bludem, i když ho sdílí většina. To vidím jako jedno poučení 2. světové války, kterou rozpoutal fašistický fanatismus.

Prameny: Archiv ZO ČSBS Kaplice, Kaplický zpravodaj, Herbert Sailer, Anna Weberová s dcerou, Jan Beň, František Novotný, Jan Maler, Hynek Šandera, M. Svoboda, W. Thurn.

Základní organizace Českého svazu bojovníků za svobodu Kaplice

Kaplický Zpravodaj. Měsíčník. Vydalo Město Kaplice, Náměstí 70, 382 41 Kaplice, IČO 245941, tel. 380 303 100, nákladem 3000 výtisků
Evidenční číslo MK ČR E 115 76, uzávěrka 5. čísla 20. 4. 2005.
Tisk Tiskárna Vyšehrad Český Krumlov. Redakce KIC Kaplice, Linecká 434, 382 41 Kaplice, tel.: 380/311388, e.mail: infocentrum@mestokaplice.cz.
Odpovědný redaktor: M. Špičáková Bc., red. rada: Z. Langová, H. Jelenová.
Internetová verze: www.mestokaplice.cz

Redakce se nemusí ztotožňovat s názory zveřejněných příspěvků.